Lietas Nr. C39084215
Lietas arhīva Nr. CA-0092-17/11

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Valmierā, 2017.gada 2.februārī

Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese S.Bakmane
tiesneši Z.Cera un A.Bukavs
tiesas sēdes sekretāre M.Bērziņa
piedaloties prasītājas /pers. A/ pārstāvim /pers. B/, atbildētājam /pers. C/, atbildētāja Lodes pagasta zemnieku saimniecības /Nosaukums A/ pārstāvim /pers. D/, Valsts zemes dienesta pārstāvei /pers. E/

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasību pret /pers. C/, Lodes pagasta zemnieku saimniecību /Nosaukums A/, Valsts zemes dienestu par nekustamā īpašuma robežu pārbaudīšanu un robežu noteikšanu atbilstoši nekustamā īpašuma zemes robežu plānam sakarā ar prasītājas /pers. A/ apelācijas sūdzību par Valmieras rajona tiesas 2016.gada 21.marta spriedumu un

konstatēja:

/pers. A/ /datums/cēlusi Valmieras rajona tiesā prasību, vēlāk iesniedzot prasības pieteikuma papildinājumu, grozījumu, pret atbildētājiem /pers. C/, Lodes pagasta zemnieku saimniecību /Nosaukums A/ (turpmāk – ZS /Nosaukums A/) un Valsts zemes dienestu par nekustamā īpašuma robežu pārbaudīšanu un robežu noteikšanu atbilstoši nekustamā īpašuma zemes robežu plānam.

Prasībā un tās papildinājumos, grozījumos (*l.l.4-6, 57-59, 61, 66-68*) lūgts:

1) pārbaudīt nekustamā īpašuma /Nosaukums B/, kas atrodas Rūjienas novada Lodes pagastā, kadastra numurs /numurs A/, robežas;

2) nekustamā īpašuma /Nosaukums B/, kas atrodas Rūjienas novada Lodes pagastā, kadastra numurs /numurs A/, robežas noteikt atbilstoši nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu plānam, kas izgatavots 2003.gadā un reģistrēts Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā 2003.gada 26.augustā.

Prasības pieteikumā un tā papildinājumā, grozījumā norādīts, ka /pers. A/Valmieras zemesgrāmatu nodaļas Lodes pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /Nosaukums B/, Rūjienas novada Lodes pagastā ar kadastra numuru /numurs A/, kas sastāv no zemes gabala 46,74 ha platībā, dzīvojamās mājas un astoņām palīgceltnēm.

Īpašums /Nosaukums B/ robežojas ar nekustamo īpašumu /Nosaukums C/, kadastra numurs /numurs C/, kura īpašnieks saskaņā ar ierakstu Valmieras zemesgrāmatu nodaļas Lodes pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs D/bija /pers. C/. Pamatojoties uz 2014.gada 23.septembra pirkuma līgumu, īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /Nosaukums C/ 2014.gada 17.oktobrī nostiprinātas uz ZS /Nosaukums A/ vārda.

Atsaucoties uz likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" 4.panta otrajā daļā, Augstākās Padomes Prezidija 1991.gada 21.februāra nolikuma "Par Latvijas Republikas lauku apvidos realizējamās zemes reformas pirmās kārtas īstenošanu" 55.punktā noteikto, norādīts, ka Lodes pagasta zemes ierīcības projekta plānā, tā papildinājumā un izmaiņu plānā ieprojektētās zemes vienības robežas atbilst 2003.gada zemes robežu plānā, kas 2003.gada 26.augustā reģistrēts nekustamā īpašuma Valsts kadastra reģistrā, iezīmētajām robežām un ir nemainīgas jau no zemes reformas pirmsākumiem.

Strīds par īpašuma /Nosaukums B/ 2003.gadā izgatavotā robežu plāna atbilstību faktiskajiem apstākļiem dabā aktualizējies 2010.gadā, kad, veicot zemes robežu apsekošanu un robežzīmju atbilstību izgatavotajam robežu plānam, konstatēts, ka dabā robežas ar īpašumu /Nosaukums C/ posmā no robežpunkta Nr.417 līdz Nr.422 atbilst 2003.gada robežu plānam un tehniskā stāvokļa prasībām, bet dabā, neuzaicinot īpašuma /Nosaukums B/ īpašnieku, ir ierīkots jauns robežpunkts Nr.419, kas atrodas 60,90 m no 2003.gada zemes robežu plānā atzīmētā robežpunkta.

Sertificētas mērnieces /pers. F/ 2010.gada 17.jūlija izziņā – atzinumā norādīts, ka veicot kontrolmērījumus robežpunktiem Nr.417, 418, 419 un 420, ir konstatēta mērījumu precizitāte, kas atbilst Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumu Nr.182 "Noteikumi par nekustamā īpašuma objektu noteikšanu" (turpmāk – Noteikumi Nr.182) 30.punktā noteiktajai zemes kadastrālās uzmērīšanas precizitātei. Nesakritības konstatētas arī īpašuma /Nosaukums C/ zemes robežu plānā un robežu ierādīšanas aktā, proti, plānā norādīts, ka robežas dabā ierādītas 1992.gada 8.decembrī, bet aktā – 1997.gada 13.novembrī. Tāpat robežu ierādīšanas aktā robežu shēma atšķiras no robežu plāna gan konfigurācijas, gan robežzīmju skaita, gan robežzīmju numerācijas ziņā. No jauna ierīkotais robežpunkts Nr.419 ir ierīkots patvaļīgi, neuzaicinot pierobežniekus, nesastādot robežpunktu atjaunošanas aktu. Tas neatbilst 2003.gadā izgatavotajam īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu plānam.

Valsts zemes dienests ir akceptējis 2003.gadā izgatavoto īpašuma /Nosaukums B/ robežu plānu, 2003.gada 26.augustā reģistrējot to nekustamā īpašuma Valsts kadastra reģistrā. Savukārt atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 2.pantam, 3.panta trešajai daļai, 5.pantam, 8.panta 3.punktam iestādēm un institūcijām ir saistoša Kadastra informācijas

sistēmā esošā informācija par nekustamā īpašuma sastāvu.

Tā kā dabā ir ierīkota jauna robežzīme, kas atrodas 60,90 m no 2003.gada zemes robežu plānā atzīmētās robežzīmes, nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ īpašniece cēlusi tiesā prasību par robežu pārbaudīšanu, lai konkrētās robežas padarītu par skaidrām un neapstrīdamām.

Prasība pamatota ar minētiem apstākļiem un Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 32. un 39.pantu, Zemesgrāmatu likuma 1. un 57.pantu, Civillikuma 1., 927., 994., 1004., 1036., 1038., 1039., 1042. un 1908.pantu.

Ar Valmieras rajona tiesas 2016.gada 21.marta spriedumu /pers. A/ prasība noraidīta (*l.l.123-126*).

Tiesa konstatējusi, ka lietā nav strīda par to, ka /pers. A/ kopš 2014.gada 25.februāra pieder nekustamais īpašums /Nosaukums B/, Lodes pagastā. Iepriekš nekustamais īpašums /Nosaukums B/ piederējis prasītājas mātei /pers. G/. Savukārt atbildētājam ZS /Nosaukums A/ kopš 2014.gada 17.oktobra pieder nekustamais īpašums /Nosaukums C/, Lodes pagastā, kas robežojas ar īpašumu /Nosaukums B/. Iepriekš īpašums /Nosaukums C/ piederējis atbildētājam /pers. C/.

Atsaucoties uz 1990.gada 21.novembra likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" 4.panta otrajā daļā un 17.panta pirmajā daļā noteikto, ka zemes lietojuma robežas dabā ierāda saskaņā ar zemes ierīcības projektu un lēmumu par zemes piešķiršanu zemes lietotājiem pieņem pagasta Tautas deputātu padome, pamatojoties uz apstiprināto pagasta zemes ierīcības projektu, bet bezstrīdus gadījumos - pamatojoties arī uz zemes ierīcības pirmprojektu, Augstākās Padomes Prezidija 1991.gada 21.februāra nolikuma "Par Latvijas Republikas lauku apvidos realizējamās zemes reformas pirmās kārtas īstenošanu" 55.punktā noteikto, ka apstiprinātais pagasta zemes ierīcības projekts kā valsts zemes ierīcības dokuments ir obligāts visiem zemes lietotājiem, valsts pārvaldes, saimnieciskajām un sabiedriskajām institūcijām, uz tā pamata tiek pieņemti lēmumi par zemes piešķiršanu lietošanā, tiesa konstatējusi, ka īpašuma /Nosaukums B/ zemes lietojuma robežu ierādīšanas akts sastādīts 1992.gada 8.decembrī, atkārtoti 1996.gada 12.novembrī, bet zemes robežu plāns - 1997.gada 19.februārī. Īpašuma /Nosaukums C/ zemes lietojuma robežu ierādīšanas akts sastādīts 1992.gada 8.decembrī un atkārtoti 1997.gada 13.novembrī. No plānu materiāliem secināts, ka īpašuma /Nosaukums B/ un "/Nosaukums C/ robeža ir saskaņota 1992.gada decembrī, šo robežu atzinuši abu īpašumu īpašnieki un tās ir savstarpēji saskanīgas daļā, kur šie īpašumi robežojas.

Tiesa konstatējusi, ka ar Valmieras rajona Lodes pagasta padomes 2003.gada 27.marta lēmumu nolemts atdalīt no īpašuma /Nosaukums B/ zemes gabalu 0,04 ha platībā, vairāk vai mazāk, cik pie uzmērīšanas izrādīsies, nosakot zemes lietošanas mērķi – ar maģistrālajām sakaru līnijām saistīto būvju apbūve. Pamatojoties uz minēto lēmumu un nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ īpašnieka iesniegumu, 2003.gada 17.jūlijā sastādīts īpašuma /Nosaukums B/ robežu noteikšanas akts un secīgi izgatavots zemes robežu plāns, kas reģistrēts Nekustamā īpašuma Valsts kadastra reģistrā 2003.gada 26.augustā. No īpašuma /Nosaukums B/ robežu noteikšanas akta tiesa secinājusi, ka uz īpašuma /Nosaukums B/ robežu noteikšanu īpašuma /Nosaukums C/ īpašnieks nav pieaicināts, aktā norādot, ka robeža noteikta 1997.gada 13.novembra aktā, ka robeža posmā no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420 neatbilst robežai, kāda norādīta 1997.gada 19.februāra īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu plānā.

Ņemot vērā Ministru kabineta 1996.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.158 "Nekustamā īpašuma valsts kadastra noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.158) 9.punktā noteikto par gadījumiem, kādos zemes īpašuma robežas var tikt mainītas, Valsts zemes dienesta 2000.gada 4.septembra instrukcijā "Zemes vienības robežu uzmērīšanas instrukcija" (turpmāk – mērniecības Instrukcija), kas bija spēkā 2003.gada jūlijā, kad tika veikta īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu noteikšana, noteikto, ka pie robežu uzmērīšanas pieaicina arī pierobežniekus un darbu beidzot sastāda zemes robežu atjaunošanas aktu, kurā fiksē atjaunošanas rezultātus, zemes īpašnieku/lietotāju piekrišanu atjaunotajām robežām, kā arī iespējamos iebildumus, un novērtējot Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālās nodaļas 2010.gada 10.decembra atzinumā par īpašuma /Nosaukums B/ un "/Nosaukums C/ robežām norādīto, ka 2003.gada 17.jūlijā, nosakot tādas īpašuma /Nosaukums B/ robežas robežu posmā no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420, kādas tās attēlotas 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānā, mērniekam bija jāpieaicina pierobežojošā īpašuma /Nosaukums C/ īpašnieks, jo īpašuma /Nosaukums B/ robežu noteikšanas rezultātā tika mainītas ne tikai 1996.gada 12.novembrī ierādītās īpašuma /Nosaukums B/ robežas, bet arī 1997.gada 13.novembrī ierādītās īpašuma /Nosaukums C/ robežas, kopsakarā ar liecinieku /pers. I/ un /pers. J/ tiesas sēdē sniegtajām liecībām, tiesa secinājusi, ka pirms 2003.gadā veiktās īpašuma /Nosaukums B/ mērniecības, zemes robežas gan īpašumam /Nosaukums B/, gan īpašumam /Nosaukums C/ ierādītas savstarpēji atbilstoši, neradot zemes platību pārklāšanos, bet 2003.gada mērniecības rezultātā, neievērojot mērniecības Instrukcijas prasības, īpašuma /Nosaukums B/ sastāvā iekļauta īpašuma /Nosaukums C/ zemes platība, izveidojot zemes platību pārklāšanos no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420. Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālā nodaļa pēc īpašuma /Nosaukums B/ īpašnieces rakstiskas piekrišanas par mērniecības kļūdas labošanu saņemšanas, nolēmusi nodot VSIA "Latvijas Valsts mērnieks" labošanai īpašuma "/Nosaukums B/ 2003.gada 30.jūlijā izgatavoto zemes robežu plānu posmā no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420, atbilstoši 1997.gada 19.februāra īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu plānam ar 1996.gada 12.novembra īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu ierādīšanas aktu un 1997.gada 8.decembra īpašuma /Nosaukums C/ zemes robežu plānam ar 1997.gada 13.novembra īpašuma /Nosaukums C/ zemes robežu ierādīšanas aktu.

2003.gada 26.augustā Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā reģistrētais īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu ir nostiprināts zemesgrāmatā. Tā kā zemesgrāmatā nostiprinātam zemes robežu plānam ir publiska ticamība un juridiski augstākais spēks, tad zemes robežām dabā ir primāri jāatbilst zemesgrāmatā iesniegtam zemes robežu plānam, nevis plāns jākoriģē atbilstoši nospraustām robežām dabā. Konkrētajā gadījumā īstās, pareizās robežas ir tādas robežas, ar kādām pašvaldība sākotnēji bija piešķīrusi zemi lietošanā vai atjaunojusi īpašuma tiesības, robežas, kādās nekustamais īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā. Strīds par robežām un to pārbaudīšanu varēja rasties tikai gadījumā, ja robežas starp blakus esošiem zemes gabaliem ir nenoteiktas vai nezināmas.

Ņemot vērā juridiskajā literatūrā atzīto, ka ikkatrs robežu strīds ietver strīdu par īpašuma tiesībām uz zemes gabalu, aptvertu no strīdīgās robežas, īpašuma prasības un robežu prasības atšķirošās pazīmes, proti, ka prasības par īpašuma robežu

pārbaudīšanu mērķis ir noteikt nevis jaunas robežas, bet gan īstās un pareizās robežas, tiesa atzinusi, ka prasītājas prasījums par robežu pārbaudīšanu nav apmierināms.

Par šo spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi prasītāja /pers. A/ (*pilnvarotais pārstāvis /pers. B/, pilnvara l.l.35*), lūdzot izskatīt lietu pēc būtības, atcelt Valmieras rajona tiesas 2016.gada 21.marta spriedumu un apmierināt iesniegto prasību (*l.l.128-129*).

Sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesas spriedums ir nelikumīgs un nepamatots un tiek pārsūdzēts visā apjomā.

Atsaucoties uz Civillikuma 927., 1036.pantu, 994.panta pirmo daļu, Zemesgrāmatu likuma 1.pantu, norādīts, ka īpašuma tiesības nostiprinājums zemesgrāmatā leģitimē attiecīgo personu kā īpašnieku, kurš ir tiesīgs darboties ar lietu. No minētajām tiesību normām izriet zemesgrāmatu publiskās ticamības princips.

Norādīts, ka īpašuma /Nosaukums B/ zemes gabala ārējās robežas dabā ir nemainīgas jau no zemes reformas pirmsākumiem. No Valmieras rajona Lodes pagasta zemes ierīcības projekta plāna (izkopējuma), tā papildinājumu un izmaiņu plāna izriet, ka īpašuma /Nosaukums B/ robežas ir iezīmētas atbilstoši 2003.gada zemes robežu plānam, kas reģistrēts Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā 2003.gada 26.augustā. Šie fakti atzīti arī Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālās nodaļas 2010.gada 10.decembra atzinumā un akceptēti Valsts zemes dienesta 2011.gada 1.marta lēmumā Nr.2-15/166-M, kur secināts, ka 2003.gadā instrumentāli uzmērītās īpašuma /Nosaukums B/ robežas robežu posmā no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420 pēc konfigurācijas atbilst Lodes pagasta zemes ierīcības projektā ar papildinājumiem un izmaiņām ieprojektētajām zemes vienības robežām.

No mērnieces /pers. I/ 2016.gada11.janvāra atzinuma redzams, ka 1992.gadā pēc robežu ierādīšanas dabā abu zemju lietotāji /pers. C/ un /pers. K/ ar parakstiem apliecinājuši, ka robežas dabā ir zināmas. Dabā esošās robežas nepareizu attēlojumu zemes robežu plānos īpašnieki nav konstatējuši līdz 2010.gadā veiktajai saimnieciskajai darbībai. To nebija konstatējis ne meža taksators, ne mežzinis pie cirsmu izvērtēšanas. Tā kā 1992.gadā upes nebija pareizi iezīmētas fotoplānā (to apliecina 2003.gada uzmērījums), tika izgatavots dabai neatbilstošs robežu attēlojums zemes robežu plānos, kas saglabājās atkārtoti izgatavotajos īpašuma /Nosaukums B/ un īpašuma "/Nosaukums C/ 1996./1997.gada zemes robežu plānos. Dabā atrastie krustakmeņi robežpunktā Nr.417 un blakus robežpunktā Nr.419, ir atzīstami par agrāk ierādīto robežu robežpunktiem, pēc kuru atrašanās vietas dabā ir veikts 2003.gada uzmērījums, kas atzīstams par abu īpašumu savstarpējo robežu. Taču pirmās instances tiesa mērnieces /pers. I/ sagatavoto atzinumu par savstarpējo robežu, kā arī tiesas sēdē sniegto liecību, pēc būtības vispār nav vērtējusi.

Pirmās instances tiesa nepamatoti atsaukusies uz Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālās nodaļas 2010.gada 10.decembra atzinumu, bez jebkāda objektīva pamata izdarot pieņēmumu, ka 2003.gada 17.jūlijā, nosakot tādas īpašuma /Nosaukums B/ robežas robežu posmā no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420, kādas attēlotas 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānā, mērniekam bija jāpieaicina pierobežojošā īpašuma /Nosaukums C/ īpašnieks, jo īpašuma /Nosaukums B/ robežu noteikšanas rezultātā tika mainītas ne tikai 1996.gada 12.novembrī ierādītās īpašuma /Nosaukums B/ robežas, bet arī 1997.gada 13.novembrī ierādītās īpašuma /Nosaukums C/ robežas.

Nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ 2003.gada 17.jūlija zemes robežu noteikšanas aktu un 2003.gada zemes robežu plānu izstrādāja Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālās nodaļas mērniece /pers. L/. Zemes robežu noteikšanas aktā norādīts, ka robeža ar īpašumu /Nosaukums C/ noteikta jau 1997.gadā. Īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu plāns 2003.gada 26.augustā ir reģistrēts Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā, kas ir valsts informācijas sistēma, kas satur oficiālus kadastra datus un tās pārzinis un turētājs ir Valsts zemes dienests (Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 3.panta trešā daļa). Tātad Valsts zemes dienesta amatpersonas ir pārbaudījušas zemes robežu plānā norādītās informācijas patiesumu.

Nepamatots ir pirmās instances tiesas secinājums, ka 2003.gada 17.jūlijā, nosakot īpašuma /Nosaukums B/ robežas, nav ievērotas mērniecības Instrukcijas prasības par pierobežnieku uzaicināšanu. Minētās mērniecības Instrukcijas 2.11.punkts (apstiprināts ar Valsts zemes dienesta 2002.gada 17.aprīļa rīkojumu Nr.156) noteic, ka pierobežniekus, kuru zemes robežas ar aktu jau noteiktas, pie robežu noteikšanas nepieaicina, ja uz kopējās robežas netiek ierīkotas jaunas robežzīmes.

Norādīts, ka prasītājai, atbilstoši Civilprocesa likuma 1.pantā noteiktajam, ir tiesības lūgt pārbaudīt robežas, nolūkā padarīt tās par neapstrīdamām. Savukārt, izšķirot strīdu par robežām, tiesas spriedumā jānosaka precīzas blakus esošo zemes gabalu robežas, proti, tas, līdz kādai vietai sniedzas prasītāja un līdz kādai vietai - atbildētāja zemes gabals *(skatīt arī A.Grūtups, E.Kalniņš. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības, īpašums. Otrais papildinātais izdevums. TNA, Rīga, 2002., 141.lpp.)*.

Tā kā tiesa noraidījusi prasību par īpašuma /Nosaukums B/ robežu pārbaudīšanu, secināts, ka tiesas spriedums neatbilst Civilprocesa likuma 190.pantā izvirzītajai prasībai par tā likumīgumu un pamatotību.

Sakarā ar prasītājas /pers. A/ apelācijas sūdzību atbildētājs Valsts zemes dienests iesniedzis rakstveida paskaidrojumu, kurā norādīts, ka prasība esošajā redakcijā nav apmierināma (*l.l.139*).

Valsts zemes dienesta funkcijas, uzdevumi un kompetence noteikta Ministru kabineta 2011.gada 20.decembra noteikumu Nr.971 "Valsts zemes dienesta nolikums" (turpmāk – Noteikumi Nr.971) 2., 3. un 4.punktos, savukārt, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 7.pantā noteiktajam reģionālās nodaļas, kā Valsts zemes dienesta teritoriālās struktūrvienības, rīcībai jāatbilst tiesību normām un tā var darboties vienīgi normatīvajos aktos noteikto pilnvaru ietvaros un savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim. Reģionālā nodaļa nevar veikt ne robežu apsekošanu, ne robežpunktu (robežzīmju) atjaunošanu, jo normatīvie akti šādu kompetenci tai nenosaka. Ja personai ir radušās šaubas par zemes vienības robežas novietojumu apvidū un tās atbilstību zemes robežu plānam, tai jāvēršas pie zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificētas personas - mērnieka, kurš ir tiesīgs veikt zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus, tai skaitā robežu apsekošanu un, nepieciešamības gadījumā, arī atjaunošanu.

Norādīts, ka tikai pēc īpašuma /Nosaukums B/ īpašnieces rakstiskas piekrišanas saņemšanas par mērniecības kļūdas

labošanu, Valsts zemes dienests var nodot VSIA "Latvijas Valsts mērnieks" labošanai īpašuma "/Nosaukums B/ 2003.gada 30.jūlijā izgatavoto zemes robežu plānu (robežu posmā no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420) atbilstoši īpašuma /Nosaukums B/ 1997.gada 19.februāra zemes robežu plānam ar 1996.gada 12.novembra zemes robežu ierādīšanas aktu un īpašuma /Nosaukums C/ 1997.gada 8.decembra zemes robežu plānam ar 1997.gada 13.novembra zemes robežu ierādīšanas aktu. Šobrīd zemesgrāmatā ir reģistrēti īpašuma /Nosaukums B/ un īpašuma "/Nosaukums C/ zemes robežu plāni, kuri savstarpēji nav savietojami, jo rodas to pārklājums.

Tiesas sēdē prasītājas, apelācijas sūdzības iesniedzējas /pers. A/ pārstāvis /pers. B/ uzturēja prasību un apelāciju sūdzību pēc tajā minētajiem argumentiem un apsvērumiem. Paskaidroja, ka īpašuma /Nosaukums B/ robežas dabā ierādītas 1992.gadā un tās atbilst gan pagasta zemes ierīcības projekta plānā, gan 2003.gada zemes robežu noteikšanas aktā un zemes robežu plānā iezīmētajām robežām. Robežas ir zināmas un dabā tās nav mainītas. Strīds par robežām sācies 2010.gadā, kad konstatēts, ka dabā ir ierīkota jauna robežzīme Nr.419, kas atrodas vairāk kā 60 m no 2003.gada zemes robežu plānā atzīmētā robežpunkta. Norādīja, ka saskaņā ar 2003.gada zemes robežu plānu ir veiktas attiecīgas izmaiņas nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ zemesgrāmatas nodalījumā, kā rezultātā pieļauts īpašumu /Nosaukums B/ un "/Nosaukums C/ zemes platību pārklājums.

Atbildētājs/pers. C/ prasību un apelācijas sūdzību neatzina. Paskaidroja, ka īpašumu /Nosaukums C/ un "/Nosaukums B/ zemes robežu plāni izgatavoti 1997.gadā. Pamatojoties uz zemes reformas laikā pieņemtajiem lēmumiem, 1997.gadā izgatavotajiem plāniem, īpašuma tiesības nostiprinātas zemesgrāmatā. Tobrīd abu īpašumu robežas sakritušas. 2003.gadā, veicot īpašuma /Nosaukums B/ robežu noteikšanu, esošās, 1997.gadā zemesgrāmatā nostiprinātās, robežas tika mainītas un izveidojās pārklājums, pārvietojot to īpašumā /Nosaukums C/, tādējādi atsavinot zemi apmēram viena hektāra platībā.

Atbildētāja ZS /Nosaukums A/ pārstāvis /pers. D/ prasību un apelācijas sūdzību neatzina. Paskaidroja, ka 2014.gadā iegādājies īpašumu /Nosaukums C/. Tobrīd viņa rīcībā bijis 1997.gadā izgatavots īpašuma /Nosaukums C/ zemes robežu plāns. 2003.gadā zemes mērīšana veikta sakarā ar zemes gabala atdalīšanu no īpašuma /Nosaukums B/.

Atbildētāja Valsts zemes dienesta pilnvarotā pārstāve /pers. E/ prasību un apelācijas sūdzību neatzina. Paskaidroja, ka Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālā nodaļa 2010.gada 10.decembrī ir sagatavojusi atzinumu par konkrēto zemes īpašumu robežu strīdu. Atzinumā konstatēts, ka pirms 2003.gada veiktās īpašuma /Nosaukums B/ mērniecības zemes robežas gan īpašumam /Nosaukums B/, gan īpašumam /Nosaukums C/ bija ierādītas neradot zemes platību pārklāšanos, bet 2003.gada mērniecības rezultātā izmainīta robeža, zemes gabalu konfigurācija, izveidojot zemes platību pārklāšanos no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420. Zemes robežām dabā ir jāatbilst zemes robežu plānā iezīmētajām, zemesgrāmatā ierakstītām robežām. Pamatojoties uz 2003.gadā izgatavoto zemes robežu plānu, veicot izmaiņas īpašuma /Nosaukums B/ zemesgrāmatā, izveidojusies situācija, kad uz vienu to pašu zemes platību īpašuma tiesības zemesgrāmatā nostiprinātas gan prasītājai, gan atbildētājam ZS /Nosaukums A/.

Trešā persona /Nosaukums D/uz tiesas sēdi nav ieradusies, par neierašanās iemesliem tiesai nav paziņots. Tā kā par tiesas sēdes laiku un vietu ir paziņots Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, tiesas kolēģija atzīst, ka lieta izskatāma bez trešās personas /Nosaukums D/ klātbūtnes.

Motīvu daļa

Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, iepazinusies ar civillietas materiāliem un novērtējusi iegūtos pierādījumus to kopumā, tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un prasība ir pilnīgi noraidāma.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā. Lietas izskatīšanas robežas apelācijas instances tiesā nosaka prasības pieteikums, pirmās instances tiesas spriedums un apelācijas sūdzība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Lietā nav strīda par sekojošiem pirmās instances tiesas konstatētiem faktiem.

Saskaņā ar Valmieras rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Lodes pagasta zemesgrāmatas nodalījumu Nr./numurs B/ /pers. G/ piederējis nekustamais īpašums /Nosaukums B/, Rūjienas novada Lodes pagastā, kadastra numurs /numurs A/. Īpašums sastāvējis no zemes gabala 45,3 ha platībā, uz kura atrodas dzīvojamā ēka un astoņas palīgceltnes. /pers. G/ īpašuma tiesības zemesgrāmatā nostiprinātas 1998.gada 18.septembrī (*l.l.142*).

Zemes īpašuma /Nosaukums B/ robežas dabā ierādītas 1992.gada 8.decembrī, par ko sastādīts zemes lietojuma plāns (*l.l.16*). Atkārtoti robežas dabā ierādītas 1996.gada 12.novembrī (*l.l.19*). Pamatojoties uz 1996.gada robežu ierādīšanas materiāliem, 1997.gada 19.februārī sastādīts zemes robežu plāns (*l.l.17*). Saskaņā ar zemes robežu plānu zemes gabala kopplatība ir 45,3 ha.

No minētā zemes robežu ierādīšanas akta un zemes robežu plāna redzams, ka īpašuma /Nosaukums B/ zemes gabals no robežu apzīmējuma A līdz B (no robežpunkta Nr.1 līdz robežpunktam Nr.8) robežojas ar saimniecības /Nosaukums C/ zemi, proti, tiem ir kopīga robeža.

Saskaņā ar Valmieras rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Lodes pagasta zemesgrāmatas nodalījumu Nr./numurs D/ /pers. C/ piederējis nekustamais īpašums /Nosaukums C/, Rūjienas novada Lodes pagastā, kadastra numurs /numurs C/, kas sastāv no trīs zemes gabaliem ar kopējo platību 62,8 ha (kadastra numurs /numurs C/, kadastra numurs /numurs E/un kadastra numurs /numurs F/), dzīvojamās ēkas un palīgceltnes. Atbildētāja/pers. C/ īpašuma tiesības zemesgrāmatā nostiprinātas 1998.gada 23.novembrī (*l.l.143*). 2014.gada 17.oktobrī, pamatojoties uz 2014.gada 23.septembra pirkuma līgumu, īpašuma

tiesības nostiprinātas Valmieras rajona Lodes pagasta zemnieku saimniecībai /Nosaukums A/, izbeidzot /pers. C/ īpašuma tiesību.

Zemes īpašuma /Nosaukums C/ robežas dabā ierādītas 1992.gada 8.decembrī, par ko sastādīts zemes lietojuma robežu ierādīšanas akts (*l.l.28*), un 1993.gada 18.aprīlī sastādīts zemes lietojuma plāns (*l.l.98*). Atkārtoti robežas dabā ierādītas 1997.gada 13.novembrī (*l.l.27*). Zemes robežu ierādīšanas aktā norādīts, ka robeža ar saimniecības /Nosaukums B/ zemi ir saskaņota 1992.gada 1.decembrī (no robežu apzīmējuma E līdz F). Pamatojoties uz 1997.gada robežu ierādīšanas materiāliem, 1997.gada 8.decembrī sastādīts zemes robežu plāns (*l.l.78*). Saskaņā ar zemes robežu plānu zemes gabala ar kadastra numuru /numurs C/kopplatība ir 53,3 ha.

Zemesgrāmatu likuma 1.pants noteic, ka zemesgrāmatās ieraksta nekustamus īpašumus un nostiprina ar tiem saistītās tiesības. Zemesgrāmatas ir visiem pieejamas, un to ierakstiem ir publiska ticamība.

Atklājot zemesgrāmatā nodalījumu nekustamam īpašumam, nodalījumam pievieno zemes robežu plānu (Zemesgrāmatu likuma 62.pants).

Nav strīda par to, ka 1998.gada 18.septembrī, nostiprinot īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /Nosaukums B/, īpašuma nodalījumam pievienots 1997.gada 19.februārī sastādītais zemes robežu plāns. Savukārt, 1998.gada 23.novembrī, nostiprinot īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /Nosaukums C/, īpašuma nodalījumam pievienots 1997.gada 8.decembrī sastādītais zemes robežu plāns.

Pirmās instances tiesa konstatējusi un puses nav apstrīdējušas, ka ierakstot minētos nekustamos īpašumus zemesgrāmatās, pirmkārt, abu nekustamo īpašumu īpašnieki ir atzinuši zemes robežu plānos norādīto zemes robežu starp īpašumiem, otrkārt, īpašuma /Nosaukums B/ un īpašuma "/Nosaukums C/ zemes robežu plānā norādītās robežas starp abiem zemes īpašumiem, proti, no robežpunkta Nr.1 līdz robežpunktam Nr.8 īpašuma /Nosaukums B/ 1997.gada 19.februāra zemes robežu plānā, no robežpunkta Nr.22 līdz robežpunktam Nr.18 īpašuma /Nosaukums C/ 1997.gada 8.decembra zemes robežu plānā, ir savstarpēji saskanīgas, neradot zemes platību pārklāšanos.

Lietā noskaidrots, ka ar Lodes pagasta padomes 2003.gada 27.marta lēmumu Nr.3 no zemes īpašuma /Nosaukums B/ atdalīts zemes gabals 0,04 ha platībā un jaunizveidotajam īpašumam piešķirta adrese /Nosaukums H/.

Pamatojoties uz šo lēmumu un nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ īpašnieces iesniegumu, 2003.gada 17.jūlijā noteiktas īpašuma /Nosaukums B/ robežas, par ko sastādīts zemes robežu noteikšanas akts (*l.l.18*). Savukārt, pamatojoties uz šo robežu ierādīšanas materiālu, 2003.gada 30.jūlijā sastādīts zemes robežu plāns (*l.l.14-15*), kas 2003.gada 26.augustā reģistrēts nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā. Saskaņā ar zemes robežu plānu zemes gabala /Nosaukums B/ platība ir 46,74 ha.

2003.gada 27.oktobrī sakarā ar zemes gabala atdalīšanu, pamatojoties uz 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānu, veikti attiecīgi pārgrozījumi nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ Valmieras rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Lodes pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs B/daļā par nekustamo īpašumu, tas ir, nodalījuma I.daļas 1.iedaļa papildināta ar ierakstu Nr.6.1. - pēc atdalīšanas nekustamais īpašums sastāv no zemes gabala, uz kura atrodas dzīvojamā ēka un astoņas palīgceltnes, zemes gabala platība 46,74 ha. Savukārt 2014.gada 5.martā, pamatojoties uz 2014.gada 25.februāra dāvinājuma līgumu, īpašuma tiesības nostiprinātas prasītājai /pers. A/, izbeidzot /pers. G/ īpašuma tiesību.

Starp pusēm pastāv strīds par kopīgo robežu starp blakus esošajiem īpašuma /Nosaukums B/ un īpašuma "/Nosaukums C/ zemes gabaliem.

Prasītāja uzskata, ka īpašuma /Nosaukums B/ robeža nosakāma atbilstoši nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānam (no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420), kas reģistrēts Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā 2003.gada 26.augustā.

Atbildētāji uzskata, ka pirms 2003.gada veiktās īpašuma /Nosaukums B/ mērniecības, zemes robežas gan īpašumam /Nosaukums B/, gan īpašumam /Nosaukums C/ bija noteiktas un pierobežniekiem zināmas, ierādītas savstarpēji atbilstoši, neradot zemes platību pārklāšanos, tādās nekustamie īpašumi attiecīgi 1998.gada 18.septembrī u n 1998.gada 23.novembrī reģistrēti zemesgrāmatās. 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānā norādītā robeža neatbilst iepriekš zemesgrāmatas nodalījumiem pievienotajiem zemes robežu plāniem, tā grozīta bez nekustamā īpašuma /Nosaukums C/ īpašnieka piekrišanas un mērniecības rezultātā veido zemes platību pārklājumu.

Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Tiesas kolēģija atzīst pirmās instances tiesas spriedumā doto argumentāciju, noraidot /pers. A/ celto prasību par robežu pārbaudīšanu un īpašuma /Nosaukums B/ robežas noteikšanu atbilstoši 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānam, par pareizu, līdz ar to pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai.

Apelācijas sūdzībā norādītie apsvērumi nav pamats pretēja sprieduma taisīšanai.

Novērtējot pušu paskaidrojumus kopsakarā ar pirmās instances tiesas sēdē nopratinātās liecinieces /pers. I/ liecību, lietas materiālos esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesas kolēģija uzskata, ka lietā ir pierādīts, ka pēc 2003.gada 27.oktobrī veiktajiem pārgrozījumiem nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ zemesgrāmatas nodalījumā ierakstā par nekustamo īpašumu, kas pamatots ar īpašuma /Nosaukums B/ 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānu, ir izveidojies zemes platības no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420 pārklājums ar īpašuma /Nosaukums C/ zemes gabalu, uz kuru jau 1998.gada 23.novembrī īpašuma tiesības bija nostiprinātas īpašuma /Nosaukums C/ īpašniekam.

Šo faktu apelācijas instances tiesas sēdē atzina arī prasītājas pārstāvis, norādot, ka 2003.gada 30.jūlija īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu plānā robeža no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420 iezīmēta atbilstoši Lodes pagasta zemes ierīcības projekta plānam, tā papildinājumu un izmaiņu plānam, un dabā atrastajām robežzīmēm – krustakmeņiem robežpunktā Nr.417 un robežpunktā Nr.419, bet tā neatbilst iepriekš 1998.gada 18.septembrī īpašuma /Nosaukums B/ zemesgrāmatas nodalījumam pievienotajam 1997.gada 19.februāra īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu plānam.

To apliecina arī lietas materiālos esošie rakstveida pierādījumi. Piemēram, mērnieka /pers. L/ 2010.gada 24.maijā sastādītais akts par robežu atjaunošanu starp īpašumu /Nosaukums C/ posmā no robežpunkta Nr.16 līdz robežpunktam Nr.22 (atbilstoši 1997.gada 13.novembra zemes robežu ierādīšanas materiāliem, kādas tās 1998.gada 23.novembrī nostiprinātas zemesgrāmatā) un īpašumu /Nosaukums B/ posmā no robežpunkta Nr.1 līdz robežpunktam Nr.7 (atbilstoši 1996.gada 12.novembra zemes robežu ierādīšanas materiāliem, kādas tās 1998.gada 12.novembrī nostiprinātas zemesgrāmatā) un shēma par atjaunoto robežzīmi Nr.19. Aktā konstatēts, ka 2003.gada 17.jūlijā, sadalot īpašumu /Nosaukums B/, minētā robeža ir uzmērīta nekorekti (*l.l.79*). Aktam pievienotajā shēmā par robežzīmes Nr.19 atjaunošanu norādīts, ka 2003.gada 17.jūlijā, veicot kadastrālo uzmērīšanu, ir pieļauts abu īpašumu zemes platību pārklājums (*l.l.80*).

Minētais izriet arī no sertificētas mērnieces /pers. F/ 2010.gada 17.jūlijā sastādītā atzinuma par zemes īpašumiem /Nosaukums B/ un "/Nosaukums C/ un grafiskā pielikuma, kurā, veicot kontrolmērījumus robežpunktiem Nr.417, Nr.418, Nr.419, Nr.420, secināts, ka 2003.gada 17.jūlijā mērītas dabā esošās robežzīmes un no jauna robežzīmes vai to pārvietošana nav notikusi, ka īpašuma /Nosaukums B/ 2003.gada 17.jūlija zemes robežu noteikšanas aktā robežu shēma atšķiras no 1997.gada 8.decembra īpašuma /Nosaukums C/ zemes robežu plānā iezīmētās robežas konfigurācijas. Dabā konstatēta no jauna ierīkota robežzīme, kas neatbilst īpašuma /Nosaukums B/ 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānam un atšķirība ir 60 m (*l.l.20, 21*).

Faktu, ka 2003.gada veiktās mērniecības rezultātā tika mainītas ne tikai 1996.gada 12.novembrī ierādītās īpašuma /Nosaukums B/ robežas, bet arī 1997.gada 13.novembrī ierādītās īpašuma /Nosaukums C/ robežas, īpašuma /Nosaukums B/ sastāvā iekļaujot īpašuma /Nosaukums C/ zemes platību, tādējādi veidojot zemes platību pārklājumu no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420 (atbilstoši 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānam), konstatējusi arī Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālā nodaļa 2010.gada 10.decembra atzinumā par nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ un "/Nosaukums C/ robežām (*l.l.41-50*). To apliecina arī atzinuma pielikumā esošā shēma (*l.l.51*), kur iezīmētās īpašuma /Nosaukums B/ un "/Nosaukums C/ zemes robežas saskaņā ar 1997.gada robežu plāniem konfigurācijas ziņā būtiski atšķiras no 2003.gada 30.jūlija īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu plāna, veidojot zemes platību pārklājumu.

Tāpat no 2016.gada 11.janvāra mērnieces /pers. I/ 2016.gada 11.janvāra atzinuma par savstarpējo robežu, pirmās instances tiesas sēdē dotās liecības izriet, ka 1997.gadā izgatavotajos zemes robežu plānos robežu attēlojums bija dabai neatbilstošs, un abu īpašumu savstarpējā robeža ir nosakāma pēc 2003.gada uzmērījuma, jo par agrāk ierādīto robežu krustpunktiem ir atzīstami dabā atrastie krustakmeņi (*l.l.93-95, 96-103, 116-117*).

Civillikuma 994.panta pirmā daļa noteic, ka par nekustama īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemes grāmatās. Atbilstoši Civillikuma 1480.pantam koroborācijas sekas ir lietu tiesības piešķiršana ieguvējam.

Ņemot vērā iepriekš konstatēto tiesas kolēģija atzīst, ka nekustamā īpašuma /Nosaukums C/ sastāvā ietilpstošajā zemes gabalā ar kadastra numuru /numurs C/, kas ierakstīts Lodes pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs D/, un nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ sastāvā ietilpstošajā zemes gabalā ar kadastra numuru /numurs A/pēc 2003.gadā veiktās īpašuma /Nosaukums B/ mērniecības un attiecīgu pārgrozījumu veikšanas Lodes pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/, vienlaikus ir iekļauta viena un tā pati zemes platība, proti, pēc īpašuma /Nosaukums C/ zemes robežu plāna no robežpunkta Nr.22 līdz robežpunktam Nr.18, pēc īpašuma /Nosaukums B/ 2003.gada robežu plāna no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420, uz kuru īpašuma tiesības nostiprinātas gan /pers. A/, gan ZS /Nosaukums A/. Tātad par vienas un tās pašas zemes īpašniekiem dažādos zemesgrāmatu nodalījumos ierakstītas dažādas personas.

No prasības pieteikuma, tā grozījumiem un papildinājumiem izriet, ka prasītāja /pers. A/ ir cēlusi tiesā prasību par robežu pārbaudīšanu.

Civillikuma 1004.panta izpratnē strīds par robežām var rasties gadījumā, ja robežas starp blakus esošiem zemes gabaliem ir nenoteiktas vai nezināmas (piemēram, robežzīmes pārvietotas citur vai izzudušas, zemes robežu plāns sastādīts nepareizi, kaimiņi nevar vienoties par robežlīnijām). Ikvienam īpašniekam ir pamatota interese precīzu zemes gabala robežu ilgstošā pastāvēšanā, tāpēc šāda strīda gadījumā īpašniekam ir tiesība celt prasību par robežu pārbaudīšanu un robežzīmju atjaunošanu. Minētās prasības mērķis ir tiesas ceļā noteikt "īstās" robežas, kas ar laiku kļuvušas par nenoteiktām.

Prasības par robežu pārbaudīšanu priekšnoteikumi ir: 1) prasītāja un atbildētāja zemes gabaliem jārobežojas tādā apjomā, par kuru cēlies strīds; 2) robežām šajā daļā jābūt nenoteiktām vai nezināmām; 3) starp pusēm jāpastāv domstarpībām šo robežu jautājumā (*sk. A.Grūtups, E.Kalniņš. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums. Tiesu namu aģentūra, 2002, 141.lpp.*).

Izskatāmajā lietā nav strīda par to, ka prasītājai /pers. A/ ir zināmas viņai piederošā zemesgrāmatā ierakstītā zemes gabala, proti, nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ robežas, kas atbilst 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānam, un atbildētājam ZS /Nosaukums A/ ir zināmas zemesgrāmatā ierakstītā nekustamā īpašuma /Nosaukums C/ robežas, kas atbilst 1997.gada 8.decembra zemes robežu plānam. Tāpat lietā noskaidrots, ka 2003.gada mērniecības rezultātā ir grozīta īpašuma /Nosaukums B/ iepriekš zemesgrāmatā ierakstītā zemes gabala robeža, pieļaujot abu īpašumu platību pārklājumu, uz kuru īpašuma tiesības zemesgrāmatā ir nostiprinātas gan /pers. A/, gan ZS /Nosaukums A/.

Papildus norādāms, ka apelācijas instances tiesa nepiekrīt apelatora viedoklim, ka tas apstāklis, ka īpašuma /Nosaukums B/ robežas 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānā ir iezīmētas atbilstoši Lodes pagasta zemes ierīcības projekta

plānam, tā papildinājumu un izmaiņu plānam, kā tas atzīts arī Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālās nodaļas 2010.gada 10.decembra atzinumā, ka minētais zemes robežu plāns 2003.gada 26.augustā reģistrēts nekustamā īpašuma Valsts kadastra reģistrā un uz tā pamata veikti pārgrozījumi nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ zemesgrāmatas nodalījumā, padara šo plānu par neapstrīdamu.

Kā norādīts juridiskajā literatūrā, zemes robežu plāns ir zemesgrāmatu būtiska sastāvdaļa. Ja zemes robežu plānā iezīmētās robežlīnijas un apvidū ierīkotie robežpunkti (robežzīmes) savstarpēji neatbilst, jāpieņem, ka zemes gabala robežas pareizi noteiktas zemes robežu plānā. Šī prezumpcija ir relatīva, respektīvi, tā ir apgāžama, pierādot pretējo (*sk. A.Grūtups, E.Kalniņš. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums. Tiesu namu aģentūra, 2002, 200.lpp.*).

Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālās nodaļas 2010.gada 10.decembra atzinumā par nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ un "/Nosaukums C/ robežām ir atzinis kļūdas mērniecības darbos attiecībā uz īpašumā /Nosaukums B/ 2003.gada 17.jūlijā veikto zemes robežu noteikšanu un, pamatojoties uz šo robežu ierādīšanas materiālu, 2003.gada 30.jūlijā izgatavoto zemes robežu plānu. Atzinumā norādīts, ka nepieciešams veikt nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ 2003.gada 30 jūlijā izgatavotā zemes robežu plāna posmā no robežpunkta Nr.416 līdz robežpunktam Nr.420 labošanu atbilstoši 1997.gada 19.februāra īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu plānam ar 1996.gada 12.novembra īpašuma /Nosaukums B/ zemes robežu ierādīšanas aktu un 1997.gada 8.decembra īpašuma /Nosaukums C/ zemes robežu plānam ar 1997.gada 13.novembra īpašuma /Nosaukums C/ zemes robežu ierādīšanas aktu. Atzinumā lūgts nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ īpašniecei /pers. G/ viena mēneša laikā no atzinuma saņemšanas dienas sniegt rakstisku piekrišanu par mērniecības kļūdas labošanu, taču nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ īpašniece nav devusi šādu piekrišanu.

Civillikuma 1042.pants, ar kuru pamatota prasība, noteic, ka zemes īpašniekam pieder nevien tās virsa, bet arī gaisa telpa virs tās, kā arī zemes slāņi zem tās un visi izrakteņi, kas tajos atrodas.

Juridiskajā literatūrā norādīts, ka ikkatrs robežu strīds ietver strīdu par īpašuma tiesībām uz zemes gabalu, aptvertu no strīdīgās robežas. Īpašuma prasības (*rei vindicatio*) un robežu prasības (*actio finium regundorum*) atšķirošās pazīmes ir tās, ka īpašuma prasība satur sevī noteiktā zemes īpašnieka prasījumu, lai atdotu šo zemes gabalu, izņemot to no atbildētāja nelikumīgā valdījuma, kamēr strīds par robežām grib panākt divu zemes gabalu robežu noteikšanu, kas ar laiku kļuvušas par nenoteiktām. Pirmajā lietu šķirā jautājums iet par to, ka īpašums ir zināms zemes gabals, kurš ietverts noteikti dibinātās robežās, bet otrajā - līdz kādai vietai sniedzas prasītāja un līdz kādai vietai atbildētāja īpašums (*sk. F.Konradi, A.Valters. Civillikums ar paskaidrojumiem. 1935, 122.lpp.*).

/pers. G/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /Nosaukums B/ nostiprinātas 1998.gada 18.septembrī, pamatojoties uz 1998.gada 20.jūlija Valsts zemes dienesta Valmieras rajona nodaļas lēmumu, 1998.gada 30.jūlija līgumu ar Latvijas Hipotēku un zemes banku, 1997.gada 22.septembra Valmieras rajona tiesas spriedumu, 1998.gada 27.aprīļa dāvinājuma līgumu, pēc zemes gabala atdalīšanas 2003.gada 27.oktobrī, pamatojoties uz 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānu, izdarot pārgrozījumus nodalījuma daļā par nekustamo īpašumu.

Savukārt atbildētājam /pers. C/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /Nosaukums C/ nostiprinātas 1998.gada 23.novembrī, pamatojoties uz 1998.gada 14.oktobra Valsts zemes dienesta Valmieras rajona nodaļas lēmumu, 1998.gada 27.oktobra līgumu ar Latvijas Hipotēku un zemes banku, 1992.gada 31.augusta pirkumu līgumu.

Pie iepriekš konstatētajiem apstākļiem tiesas kolēģija atzīst, ka starp pusēm ir strīds par īpašuma tiesībām uz zemes platību, uz kuru īpašuma tiesības ir nostiprinātas gan prasītājai /pers. A/, gan atbildētājam ZS /Nosaukums A/.

Civillikuma 1060.panta pirmā daļa paredz, ka prasītājam jāpierāda sava īpašuma prasība, un šim nolūkam pietiek, ja viņš pierāda, ka patiesi ieguvis šo tiesību tiesīgā kārtā; pēc tam jau atbildētājam jāpierāda, ka prasītājs vairs nav īpašnieks.

Minētās materiālo tiesību normas izpratnē strīds par īpašuma tiesībām uz zemi, uz kuru īpašuma tiesības zemesgrāmatā nostiprinātas gan prasītājai, gan arī atbildētājam, izšķirams īpašuma prasības ietvaros, izvērtējot katras puses īpašuma tiesību uz strīdus zemi iegūšanas pamatu, proti, noskaidrojot, kura no pusēm strīdus zemi ieguvusi tiesīgā kārtā. Tikai pēc minēto apstākļu noskaidrošanas ir iespējams izlemt jautājumu, kurai no pusēm piespriežama strīdus zeme, vienlaikus izbeidzot otrai pusei īpašuma tiesības uz to.

Taču šāda prasība nav celta.

Civilprocesa likuma 192.pants noteic, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas. Tātad, taisot spriedumu, tiesai ir saistošs prasītāja materiāltiesiskais prasījums, kura pamatotību tai jāpārbauda, kā arī pamats – apstākļi (juridiskie fakti), uz kuriem prasītājs balsta savu prasījumu (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 23.maija spriedumu lietā Nr.SKC-248*).

Ņemot vērā iepriekš norādīto, kā arī to, ka, pastāvot strīdam par zemes platību, uz kuru īpašuma tiesības zemesgrāmatā nostiprinātas gan uz prasītājas, gan atbildētāja vārda, nav celta īpašuma prasība, tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. A/ prasība par robežu pārbaudīšanu un robežu noteikšanu atbilstoši īpašuma /Nosaukums B/ 2003.gada 30.jūlija zemes robežu plānam, ir noraidāma.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir noskaidrojusi apstākļus lietā un, vispusīgi un objektīvi pārbaudījusi pierādījumus (Civilprocesa likuma 8.panta pirmā daļa, 97.pants). Tiesa spriedumā atbilstoši Civilprocesa likuma 193.panta piektajai daļai ir norādīti lietā konstatētie fakti, pierādījumi, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un argumenti, ar kuriem noraidīti prasītājas apgalvojumi, kā arī norādīti normatīvie akti, pēc kuriem tiesa vadījusies, dodot konstatēto lietas apstākļu juridisko novērtējumu.

Prasītāja apelācijas sūdzībā lūgusi atcelt pirmās instances tiesas spriedumu. Civilprocesa likuma 427.pantā norādīti pamati, kurus konstatējot apelācijas instances tiesa atceļ pirmās instances tiesas spriedumu un nodod lietu jaunai izskatīšanai. Prasītāja šādus pamatus apelācijas sūdzībā nav norādījusi, arī apelācijas instances tiesa tos nekonstatē.

Civilprocesa likuma 33.panta otrā daļa noteic, ka tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi. Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrajai daļai, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Lietā pavisam radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādi un izsniegšanu pirmās instances un apelācijas instances tiesā 22,29 EUR (*aprēķini – l.l.2, 135*). Ņemot vērā, ka prasītāja no minētās summas ir samaksājusi 4,70 EUR (l.l.7), tad lietā ir neapmaksāti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi kopējā summā 17,59 EUR. Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrajai daļai, noraidot prasību, minētie izdevumi 17,59 EUR apmērā piedzenami no prasītājas valsts labā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 38.panta pirmās daļas 5.punktu kancelejas nodeva maksājama par liecinieku uzaicināšanu – 4,27 EUR par katru personu.

No 2016.gada 14.janvāra un 2016.gada 25.februāra tiesas sēdes protokoliem (*l.l.112-113, 116-117*) redzams, ka tiesa pēc prasītājas pilnvarotā pārstāvja lūguma tiesas sēdē ir nopratinājusi divus lieciniekus. Tā kā prasītāja ir samaksājusi kancelejas nodevu par viena liecinieka uzaicināšanu (*l.l.110*), tad atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrajai daļai, noraidot prasību, no prasītājas valsts labā piedzenama kancelejas nodeva par otru personu, tas ir, 4,27 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1} pantam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Vadoties no Civilprocesa likuma 432. - 434.panta, Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

pilnīgi noraidīt /pers. A/ prasību pret /pers. C/, Lodes pagasta zemnieku saimniecību /Nosaukums A/, Valsts zemes dienestu par nekustamā īpašuma robežu pārbaudīšanu un robežu noteikšanu atbilstoši nekustamā īpašuma zemes robežu plānam.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 17,59 EUR (*septiņpadsmit euro un 59 centi*) un kancelejas nodevu 4,27 EUR (*četri euro un 27 centi*).

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā Civilprocesa likuma 451., 452.pantā minētajos gadījumos 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma - 2017.gada 6.februāra, iesniedzot kasācijas sūdzību Vidzemes apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese S.Bakmane

Tiesneši Z.Cera

A.Bukavs